

Un plet al segle XVI pel mesuratge de l'oli en dia de mercat

Per Salvador Globet

Granollers, segles enrera, tenia en arrendament diversos drets—imposicions—sobre les mercaderies que eren venudes al mercat, com per exemple la carn viva, els grans, el pa, vi, oli, etc. La vila cobrava aquests drets directament per mitjà del mostassaff, qui feia complir els acords, o bé arrendava la seva exacció a canvi d'un preu equitatiu.

Però si darrerament Granollers els tenia en propietat, en altres temps n'hi havien alguns que eren només en alou de la vila, és a dir, que en rebia únicament un cens anyal, sense cap dret de propietat, ni a cobrar la imposició. Així era el dret del mesuratge de l'oli que es venia en dia de mercat— i també el dels grans—. Aquest el tenia Jaume de Tagamanent i Rocabertí i aquell estava en propietat de mossèn Galceran Riembau (1) que en pagava un cens per corter i mig d'oli a l'any, segons privilegi de la reina Maria, i ell cobrava, en 1557, «dos diners als veïns de Granollers i quatre diners als forasters per cada corter mesurat, a més de les escorreries». (2)

La vila era gelosa dels seus drets, i, apart de l'endarreriment que tenia mossèn Riembau del pagament del cens, segurament hi deurien haver altres diferències, perquè en el foli 12 del citat «Liber Consilii Universitatis», corresponent a 2 de març de 1556, ja es troba la primera dada d'un plet que existia, puix que s'hi parla de la sentència donada a favor de mossèn Riembau referent a la plaça de l'Oli, i, per consell dels advocats, la Universitat granollerina acorda fer la liquidació quan hagi de fer-se. Més endavant i en 25 del mateix mes i any, en el Memorial que al finalitzar llur regiment fan els Jurats de la vila (3) es diu «y lo dit Riembau no pot haver possessió que no sia liquidat quin dret se ha de pagar per lo mesuratge y qui son los qui lan de pagar car aixi es lo consell dels advocats; en scrits (4) feta be se tinga molt gran cuydado en examinar la causa de liquidació com es mester». Igualment fan constar els

(1) «Mossèn»: títol de l'època, abreviatiu de monsenyor que era donat a nobles i persones de respecte.

(2) «Liber Consilii Universitatis ville Granullarios» de l'Arxiu Municipal; va des del 27 de març de 1555 a 20 de maig de 1572; foli 33. (Totes les cites de llibres d'aquest treball, es refereixen a aquest llibre.)

(3) foli 15 i 16.

(4) grafia dubtosa d'aquesta paraula en l'original.